

Høring om folkebibliotekerne i vidensamfundet

Folketingets Kulturdvalg afholder en høring om folkebibliotekerne i vidensamfundet onsdag **den 27. oktober 2010 kl. 9-12.30**. Høringen afholdes i Landstingssalen på Christiansborg.

Kulturdvalget ønsker med høringen at debattere, hvilken rolle folkebibliotekerne skal spille i fremtiden, og hvordan folkebibliotekerne bør udvikle sig for fortsat at være et attraktivt tilbud for den brede befolkning i hele landet og for at kunne spille en vigtig rolle i vidensamfundet. Høring tager afsat i rapporten af samme navn, som Styrelsen for Bibliotek og Medier udgav i marts 2010.

Baggrund

Folkebiblioteket er under forandring, det er en igangværende udvikling, som ikke mindst kommunalreformen i 2007 har synliggjort. Biblioteksområdet er fortsat et af de mest benyttede kulturtilbud, men vores måde at bruge bibliotekerne på har ændret sig. Lånemønstret har i høj grad ændret sig i takt med teknologi- og medieudviklingen, som også afspejler sig mere og mere i bibliotekernes tilbud. Udlånet af bøger m.v. har været faldende gennem de senere år og samtidig vokser brugen af de digitale tilbud på bibliotekerne.

De senere år har nye netbaserede ydelser vundet indpas på bibliotekerne, samtidig går tendensen mod større og færre biblioteksfilialer.

Der er dog ikke tale om det ene frem for det andet, da bogudlån stadig er hovedårsagen til, at danskerne kommer på biblioteket. Det rejser derfor spørgsmålet om, hvordan folkebibliotekerne skal udvikle sig i de kommende år og samtidig holde fast i de traditionelle bibliotekstilbud. Hvordan fastholdes de nuværende brugere, samtidig med at bibliotekerne søger at indfange nye brugere? Hvilken rolle skal bibliotekerne spille i vidensamfundet, og hvordan skal medieudviklingen spille sammen med udviklingen af bibliotekerne. Er der behov for at udvikle nye koncepter for biblioteksbetjening, der imødekommer borgernes behov for oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet tæt på borgerne?

Disse spørgsmål er vigtige i forhold til at diskutere, hvordan folkebibliotekerne fortsat opfylder deres formål om at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet som får ny betydning i takt med samfundsudviklingen og globaliseringen. Viden er tilgængeligt som aldrig før - ikke mindst på nettet, og vidensamfundet stiller stigende krav til at kunne finde relevant information og omsætte den til viden.

De nye medier, ændrede brugerbehov og nye samfundsmæssige krav indebærer, at folkebibliotekerne må udvikle både den nye og det traditionelle tilbud for at kunne appellere til brugerne fremover.

Førnævnte rapport svarer på denne udfordring ved at beskrive en ny model for biblioteksbetjening kaldet vidensamfundets bibliotek. Rapporten opstiller følgende anbefalinger, som er opdelt i fem indsatsområder:

1. Åbne biblioteker
  - a. Biblioteksrummet udvikles som et selvstændigt medie
  - b. Måltrettet og offensiv formidling af materialer
  - c. Partnerskaber om aktiviteter i biblioteket
  - d. Fælles koncepter for arrangementer
  - e. Fleksible betjeningsformer videreudvikles

2. Inspiration og læring
  - a. Etablere nye partnerskaber med oplysningsforbundene
  - b. Udbygning af indsats for at udvikle folks it-færdigheder
  - c. Partnerskab for fremme af folks læsefærdigheder
  - d. Målerettede arbejde med programsatte aktiviteter i biblioteket

3. Danskernes Digitale Bibliotek
  - a. Etablering af en fælles organisation for alle nationale biblioteksservices for DBB
  - b. Aftale om de organisatoriske rammer for DBB blandt interessenterne
  - c. Tættere koordinering af indkøb af digitale materialer
  - d. Indsatsområde formidling af digitaliseret kulturarv
  - e. Udvide lånesamarbejdet med forskningsbibliotekerne
  - f. Styrke den frie adgang til information – open access

4. Partnerskaber
  - a. Indgå i partnerskaber for at styrke og udvikle bibliotekstilbudene
  - b. Partnerskaber på tværs af offentlig og privat sektor og civilsamfundet
  - c. Udnytter nye digitale platforme i formidlingssammenhæng
  - d. Styrelse + ministerium skal styrke bibliotekernes motivation og evne til at indgå i partnerskaber.

5. Professionel udvikling
  - a. Biblioteket understøtter medarbejdernes kompetenceudvikling
  - b. Fælles kompetenceudvikling i centralbiblioteksregi udvides
  - c. Etablering af skræddersyede moduler i den offentlige lederuddannelse til ledere i kultursektoren.

Program

Kl. 9.00	Indledning og præsentation af panelet v. ordstyrer <i>formand for Kulturudvalget Karin Nødgaard</i>
Kl. 9.15	Folkebibliotekerne i vidensamfundet Oplæg ved <i>direktør Jens Thorhauge, Styrelsen for Bibliotek og Medier</i> En præsentation af udvalgets rapport og dets anbefalinger. Hvorfor var der behov for at sætte udvalgsarbejdet i gang? Hvor peger rapportens anbefalinger hen, og hvad er næste skridt – hvilke konkrete tiltag er der taget/planlagt på nuværende tidspunkt?
Kl. 9.30	Balancen mellem digitale og traditionelle biblioteksydelser 2 oplæg ved hhv. <i>børne- og kulturdirektør Flemming Olsen, næstformand for Børne- og kulturchefforeningen og bibliotekschef Mogens Vestergaard, formand for Bibliotekschefforeningen</i> Hvordan udvikler man bibliotekernes ydelser med den rette balance mellem de traditionelle og de nye biblioteksydelser herunder tanker om Danskernes Digitale Bibliotek, og hvordan skal det finansieres? Hvordan får bibliotekerne i højere grad inddraget ikke-brugerne.
Kl. 10.00	Perspektiver for nye partnerskaber Oplæg ved <i>direktør Michel Steen-Hansen, Danmarks Biblioteksforening</i>

	<p>En stor del af de kommunale kulturbudgetter går til folkebibliotekerne, hvordan kan bibliotekernes viden komme i spil i flere sammenhænge – udvikling af nye partnerskaber herunder tværinstitutionelle samarbejder og forpligtende netværksdannelse med erhvervslivet, oplysningsforbundene og øvrige kulturinstitutioner? Hvad er mulighederne, og hvor er begrænsningerne? Hvorfor er det en god idé for folkebibliotekerne?</p>
Kl. 10.15	<p>Relevante internationale trends Oplæg ved <i>kontorchef Jakob Heide Petersen, Styrelsen for Bibliotek og Medier</i> Hvilke internationale trends kan Danmark lade sig inspirere af med hensyn til biblioteksudvikling Særlig fokus på den finske beslutning om i 2011 at oprette et nationalt digitalt bibliotek, hvordan organiseres og finansieres det digitale bibliotek?</p>
Kl. 10.30	Kaffepause
Kl. 11.00	<p>Børn og unge med fokus på læsning Oplæg ved <i>bibliotekschef Jytte Bræmer, Fredericia Bibliotek</i> Børn og unges medievaner er ændret og mængden af fritidstilbud er stigende. Hvordan arbejder bibliotekerne med at fastholde denne gruppe som brugere og have fokus på at stimulere læselyst og faglig læsning blandt børn og unge. Herunder samarbejdet mellem folke- og skolebiblioteker og perspektiver for dette. Afsæt i rapporten "Fremtidens biblioteksbetjening af børn".</p>
Kl. 11.15	<p>Folkebibliotekerne i hele landet Oplæg ved <i>videnskabelig assistent Dorthe Salling Kromann, Center for Landdistriktsforskning SDU</i> Hvordan kan folkebibliotekerne spille en rolle i landdistrikterne – perspektiver for biblioteksudvikling i landdistrikterne f.eks. selvbetjening, det lokale bibliotek i relation til organiseringen af lokalsamfundet.</p>
Kl. 11.30	Debat med panelet, spørgsmål fra salen
Ca. 12.25	Afrunding